

ԽՕՍՔԻՆ ՈՅԺԸ

Աւետարանը, Քրիստոսի բժշկութիւններու կարգին, տարբեր գեղեցիկ ու թելադրելի դրուագ մը կը պատմէ: Մասնաւոր Աւետարանին Ը. գլխուն մէջ կը կարդանք թէ հարիւրապետ մը կը ներկայանայ մեր Տիրոջ ու իր հիւանդ ծառային բժշկութիւնը կը հայցէ: Եւ Անոր պատասխանին չսպասած՝ կը յարէ. «Տէ՛ր, չեմ բուսկան եթէ ընդ յարկաւ իմով մացեալ. այլ առա՛ բանիւ, և բժշկեցիք մանուկն իմ:» Երեսու կ'ըսէ. «Երթ, և սրպէս հաւատացերդ եղիցիք քեզ:» Ու իր խօսքին ոյծովը հիւանդը նոյն ժամուան կ'ելլէ տաքի:

Այս պատկերին դիմաց հարցը որ կը յանէ մեր մաքին մէջ խօսքին ոյծն է: Մեր առօրեայ կեանքին գիտենք թէ երկնայրի սուր մըն է խօսքը: Որքան ալ մարդերուն յայտագիրով ներշնչուելու՝ նոյնքան ալ անոնց արտերը խօսելու ու զգացումները թանաւարելու ընդունակ է ան: Պարագ տեղը չէ որ ըսուած է թէ երբեմն սուրբ տաւրի սուր (վերջինը ոչ անշուշտ իրեւ զոյապան) էր այսինքն քրիստոսի մեր բերնէն ելած խօսքը: Երբեմն ընտանիքներ ամբողջ կործանած են ծանր ու անկշառկա խօսքի մը հետեան: քով: Միւս կողմէն, ըսուած է նաեւ թէ «Անոյ խօսքը օր օր կ'ելլէ կ'ընկնէ, այսինքն թէ խօսքը ունի նաեւ զօրութիւնը արտեր կազմակերպելու և զղլումի լուսացող արքունիքներ բերելու մասինքին ժամանակով պղտորած աշխարհ:»

Ընկերային մեր յարաբերութիւններուն մէջ մեծ է ու զօրաւոր՝ դերը խօսքին: Տաք ու բարի խօսք մը երբեմն, եթէ զերծ է կեկծիքին կեղեքէն, չստ աւելի կը կ'ընէ քան նիւթական չոր նուէր մը: Խորախոսիչ խօսք մը օրիւր կը շինէ, դորձածելով ռամիկ քրտարութիւն մը: Իսկ իրոր մեկրով օծուել խօսքի՝ հեռու կը վանէ վերապահութիւնն ու կասկածը:

Աստուծոյ խօսքը քրտարութիւնը կը դորձածուի յաճախ և չստ իրաւամբ Աստուծաշունչ մատականին համար: Աստու-

ծոյ խօսքը լսելու համար է որ մարդ կը կարգայ զայն և կամ կը ժողովայն կեղեքէ: Մ, զօրութիւնը խօսքին, հաւատքով ու համազումով արտաբերուած խօսքին:

Ընկն սր Տիրոջ բերնէն կ'ելլէ՝ պարագ եւ չի գտանար, «Երկինք ու երկիր պիտի անցնին, բայց իմ խօսքերս բնակ պիտի չանցնին», կ'ըսէ Ս. Գրքը, շնորհիւ համար զօրութիւնը խօսքին:

Հզօր է խօսքը ու ազդեցիկ՝ երբ արդար է և ուղիղ, և մանաւանդ երբ կը բխի մեծ ու մաքուր սրտէ մը:

Սոսքով է որ աւաքեալներ յեղաշրջեցին կարգն ու դիմագիծը հեթանոս աշխարհին: Չունէին անոնք զէնք ու բանակներ, բարձր սուրճ և գիտական հնարքներ: Անոնց խօսքին — քարոզութեան — մէջ էր միայն իրենց ոյծը: Եւ անով յաղթեցին ու տիրեցին աշխարհի՝ օրինակովը իրենց Փրկչին ու Առաջնորդին:

Այնքան յառկանապան է այս գրութեան սկիզբը մեր յիշած հարիւրապետին խօսքը, որ անցած է կաթոլիկ Եկեղեցւոյ Ս. Պատարագի արարողութեան մէջ: Այսպէս, երբ պատարագիչը նշխարը կը բարձրացնէ Ս. Հաղորդութիւն տալէ անկախ՝ ապէս՝ առաջ՝ զոչելով «Այս է Գրան Աստուծոյ որ քառնայ զմեզ աշխարհի, ժողովուրդը կը պատասխանէ. «Տէ՛ր, չեմ բուսկան...» փոխելով անշուշտ մասնակց բառը անձն բառին:

Գիտնաճըք արեւմտեան արժանաւորելու բառը կենդանական եակներէն մարդ արտաբերածին միայն շնորհուած խօսելու իրաւունքը և թող մեր բերնէն ելածը բարիք սփռէ իր չորս դին: Խորախոս ու մխիթարունակ՝ վնաս դուրսաւոր արտաբերուն վատահեղեք որ մեր այդ խօսքերուն մէջ ամբարուած ոյծը աւելի կը կ'ընէ քան ոյծը կործանաբերութեալ ու գոթախանար զէնքերուն, որոնք չեն կրցած. որ երբեք ալ պիտի չկրնան ընդարձակածաւալ մեր տիեզերքի քաղաւք երկիրներէն ու ժողովուրդներէն թէկուզ մէկուն միայն պարգեւէլ աշխարհի քղաքաւած տիրական ու տեւական խաղաղութիւնը:

ԳԵՈՐԳ Ս. ՃԻՆԻՎԻԶԵԱՆ

ՈՒՐԱԽ ԸԼԼԱԼ

Ուրախ լեռով ի Ֆեր յամենայն ժամ.
դարձաւ ամեմ, ուրախ լեռով:

(ՓԻԼԻՊ. Գ. 4):

Ղեկավարող զբոսին մէջ Մովսէս, Հին Ուխտի հիմնադիրն ու մեծ առաջնորդը իսրայէլի, իր ժողովուրդին ամէն տարի ճաղատարանաց տօն կատարելու հրահանգը տուած ասեմ, կ'ըսէ անոնց. «Ուրախ եղէք ձեր տօներովը» (այսինքն տօներու ասեմ): Իսկ Նոր Ուխտի մէջ Պաղոս, քրիստոնէութեան մեծ առաքեալը, փոխադասելով ուղղած իր թուղթին մէջ կը պատգամէ հաւատացեալներուն միշտ ուրախ ըլլալ:

Հոս է հաւ մէկը Հին և Նոր Ուխտերու անկրախ տարբերութիւններէն: Մինչ առաջինի պարագային մարդը կաշկանդուած էր բազմաւարիւր օրէնքներով, երկրորդին մէջ՝ ան կը հպատակէր միայն սիրոյ օրէնքին:

Գիտենք թէ Հրէից ծառ պանեղոսութեան օրերը կը դիմաւորուէին սուգի համազօր տրամութեամբ: Գիտենք նաեւ թէ Քրիստոս, իր լերան քարազին մէջ, պիտարակելի գտաւ այդ կեցնականքը և թելադրեց նր. «Թեթեւ սրտով՝ և զբախ տրամադրութեամբ կտառաւորէ պանեղոսութիւնը»:

Բայց, պիտի հարցուի իրաւամբ, անկարելիութեան ընդ առջև դրած չ'ըլլար մեզ արդեօք առաքեալը վերստինաւ իր պատուէրով: Ինչպէ՞ս ուրախ ըլլաւ: Երբ չար ու՝ ան մտածումներ ամէն օր կը ծնուակեն ձեր էութիւնը, երբ սերիշներէն մեղի եկած չարիքին ամպերը ձեր մտքի հորիզոնէն կը սրբեն ծիածանը յոյսին, երբ՝ վերնապէս, կեանքի աւ աղբւստաւ տալանութեան պակասը այնքան տուելի դադի կը դառնայ ամէն օր:

Նոր կտակարանը չ'ընցունէ հակայն մեղ յոռադրող, սրտապնդող երջանկութեան առաջնորդող համարներով: Ունինք նախ և՛ ամենէն՝ կարեւորը — ձեր Փրկչին յարածած ներգոյնութեան, մեղի հետ ըլլալու քաղցր խոստումը, Մատթէոսի Աւետարանին վերջին տողերուն

մէջէն մեղի հասած, ճեկայք առ իս, — մենայն վստահեալք և բեռնատրք», «Մի՛ հազայք վառն վաղուիս, ճնշդրեցէք և տացի ձեզ» և այլն:

Ասոնց հետ անսոցմէ վեր սակայն մեղի տրուած է խոստումը Աստուծոյ արքայութեան բնակիչներն ու ժառանգորդները ըլլալու. մեծ ու անզուգական այն աղամանդը, որուն տիրացումը նպատակակէտը պէտք է ըլլայ անձնիւր քրիստոնեայի, այդու իսկ զօնելով ուժանգին ու յաճախ կնոց աղամանդները, որոնք անկայուն ու անկատար օէրերն ու հաճոյքներն են ձեր աշխարհին:

Որքան մեծ էին հեղիով առաքեալները որոնք բանտի ու գելանքի անլուր տանջանքներուն մէջ ու մանուանդ դառնոց Աստուծոյ փառքին համար՝ կրած ըլլալուն պատհառաւ երջանիկ կը համարէին իրենց զիրենք:

Մեղքը կեղտն է հեղիին: Ինչ չափով որ սրբուի՞նք անկէ, նոյն չափով կրնանք ժողովել Աստուծոյ՝ որ. անկադրելին է երջանկութեան:

Քրիստոնէութեանը ըլլալով կրօնքը խաչին — խորհրդանիշը, առաւապանքի — շատերու կողմէ նկատուած է առաւապանքի կրօնքը, իսկ քրիստոնեան՝ իր Փրկչին նման առաւապելու յամոժանուած թշուաւարարած՝ ըր. Այա, նշմարիտ քրիստոնեան կը տառապի, բայց չի վախճար տառապանքէն, որովհետեւ զիտէ զաղանիքը անթառամ պահելու. իր յոյսին ծաղիկը: Մանաւանդ որ զիտէ հեղիի իր սուր աչքերով նայիլ Գողգոթայէն անդին, ասեւնելու համար փառքը յանձնաւորութեան, որուն գերագոյն զբաւականքը եղաւ հրաշափառ Յարութիւնը Քրիստոսի:

Գիտենք ուրեմն միշտ պահել ձեր յոյսն ու հաւատքը, որովհետեւ, ինչպէս նոյն առաքեալը կ'ըսէ, ոչ ոք կրնայ մեղ դառնլ Քրիստոսի սէրէն, որ, հակառակ իշուր մամանակներու նիւթապաշտ ու ակնպտիկ զաղափարաբանութեանց փողահարներուն, կը մնայ միտի ու ապանով ճանապարհը մեղ մեր Արարչին տանող:

ԳԵՈՐԳ Ս. ՃԻՆԻՎԻԶԵԱՆ